

Návrh záměru na vyhlášení Přírodní rezervace Skalecký háj

Návrh na vyhlášení zvláště chráněného území a ochranného pásma zvláště chráněného území ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Přírodní rezervace Skalecký háj

Datum zpracování

28. 5. 2024

1. Název zvláště chráněného území

Skalecký háj

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

Přírodní rezervace (dále jen „PR“) ve smyslu § 33 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“).

3. Předměty ochrany a jejich popis

Předmětem ochrany je ekosystém hercynských dubohabřin s výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

PR je tvořena z velké většiny zachovalým lesním porostem. Dle Katalogu biotopů ČR (Chytrý et al. 2010) jde o biotop L3.1 Hercynské dubohabřiny. Lesní porost představuje typickou ukázkou přírodě blízkých lesů v Podorlické pahorkatině. Jedná se o dvouetážový porost tvořený především dubem letním (*Quercus robur*) a habrem obecným (*Carpinus betulus*). Místy má větší zastoupení i lípa srdčitá (*Tilia cordata*), v příměsí je např. javor klen (*Acer pseudoplatanus*), vzácně jilm habrolistý (*Ulmus minor*) a další dřeviny. Bylinný podrost dubohabřiny je většinou rozvinutý a typický. Hojně se v něm vyskytují např. ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*), svízel vonný (*Galium odoratum*), kokorík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*) či pitulník horský (*Galebdolon montanum*). Ze zvláště chráněných druhů se v PR roztroušeně až velmi hojně vyskytuje lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*) a zejména na prudších svazích a jejich úpatí i árón plamatý (*Arum maculatum*). Vedle ekosystému dubohabřiny se v PR vyskytují fragmenty blízké biotopu L4 Suťové lesy (na svazích s výchozy podloží) a fragmenty biotopu L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (na okraji nivy). Fragmenty dalších biotopů jsou součástí předmětu ochrany.

Kromě uvedeného ekosystému jsou předmětem ochrany také všechny zvláště chráněné a další významné druhy rostlin a živočichů vázané na chráněný ekosystém, které se nacházejí na území PR v daném okamžiku a to bez ohledu na to, jsou-li podchyceny v dosavadních průzkumech či nikoliv. Při průzkumech v letech 2023 a 2024 byl v PR zjištěn výskyt následujících významnějších druhů (z živočichů jsou uvedeny jen ty, které mají nebo mohou mít k PR těsnější vazbu):

zvláště chráněné druhy rostlin:

árón plamatý (*Arum maculatum*) (§3), bledule jarní (*Leucojum vernum*) (§3), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*) (§3), sněženka podsněžník (*Galanthus nivalis*) (§3)

další významné druhy rostlin, uvedené v červeném seznamu České republiky:

dymnivka bobovitá (*Corydalis intermedia*) (LC), jilm habrolistý (*Ulmus minor*) (LC), rozrazil horský (*Veronica montana*) (LC), violka divotvárná (*Viola mirabilis*) (LC), zapallice žluťuchovitá (*Isopyrum thalictroides*) (LC)

zvláště chráněné druhy živočichů:

lejsek šedý (*Muscicapa striata*) (§3), netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*) (§2), netopýr pestrý (*Vespertilio murinus*) (§2), netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*) (§2), netopýr stromový (*Nyctalus leisleri*) (§2), veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) (§3), žluva hajní (*Oriolus oriolus*) (§2, VU)

další významné druhy živočichů, uvedené v červeném seznamu České republiky:

skokan hnědý (*Rana temporaria*) (VU)

Vysvětlivky ke zkratkám ohrožení:

Stupně ohrožení podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.:

§2 – silně ohrožený druh

§3 – ohrožený druh

Stupeň ohrožení dle červeného seznamu ČR: cévnaté rostliny (Grulich 2012 sensu Grulich 2017), obratlovci (Chobot et Němec 2017)

VU – zranitelný

NT – téměř ohrožený

LC – málo dotčený

4. Dlouhodobé cíle ochrany zvláště chráněného území

Cílem ochrany na území PR je zachování ekosystému hercynských dubohabřin, včetně dalších jen fragmentárně vyvinutých přírodě blízkých ekosystémů. Cílem péče je dosažení strukturně a věkově diferenciovaného lesního porostu s odpovídající přirozenou druhovou skladbou dřevin, výskytem starých dožívajících jedinců dřevin a významným množstvím mrtvého dřeva, a dále dlouhodobé zachování životaschopných populací významnějších druhů vázaných na toto stanoviště.

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky jsou dány ze zákona, dle § 34 odst. 2 zákona. Podle tohoto ustanovení:

(1) Na celém území přírodních rezervací je zakázáno

a) hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému anebo nevratně poškozovat půdní povrch,

b) používat biocidy,

c) povolovat nebo provádět stavby, měnit druh nebo způsob využití pozemků, měnit způsob užívání staveb a vymezovat zastavitelné plochy obcí,

d) povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování nepůvodních druhů rostlin a živočichů a cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře,

e) sbírat či odchytávat rostliny a živočichy, kromě výkonu práva myslivosti a rybářství či sběru lesních plodů,

f) měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany přírodní rezervace.

(2) Výkon práva myslivosti a rybářství může příslušný orgán omezit, pokud tento výkon je v rozporu s podmínkami ochrany území přírodní rezervace.

6. Bližší ochranné podmínky

V souladu s ustanovením § 34 odst. 1, písm. f zákona se navrhuje, aby na území PR bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

a) provádět obnovu lesních porostů jiným způsobem než výběrným (resp. skupinovitě výběrným),

b) provádět nahodilou těžbu dřevin, s výjimkou jehličnatých dřevin a stromů či jejich částí padlých na cesty, stavby, nadzemní produktovody a přilehlé nelesní pozemky,

c) umísťovat myslivecká zařízení pro příkrmování zvěře a slániska, nebo zvěř jinak příkrmovat a vnaďit krmivem či jinými materiály rostlinného nebo živočišného původu,

d) zřizovat nové veřejně přístupné účelové komunikace, stezky, pěšiny a vyznačovat turistické a cykloturistické trasy,

e) pořádat turistické, sportovní a jiné hromadné akce, tábořit a rozdělávat ohně,

f) provádět terénní úpravy,

g) měnit stávající vodní režim,

h) používat minerální a organická hnojiva při hospodaření v lesích,

i) zakládat deponie jakéhokoliv materiálu,

j) vjíždět do území a parkovat zde vozidla a přívěsy (kromě vjezdu a setrvání vozidel základních

složek integrovaného záchranného systému a ozbrojených sil České republiky při plnění jejich úkolů, vozidel dalších orgánů veřejné moci při výkonu jejich působnosti v oblasti veřejné správy, vozidel potřebných pro zajištění hospodaření na pozemcích a péče o ně, vozidel potřebných pro zajištění veterinární péče a vozidel potřebných pro zajištění provozu, odstraňování poruch, údržby a výměny zařízení elektrizační soustavy, vozidel vlastníků a nájemců pozemků v rámci údržby pozemků).

Odůvodnění bližších ochranných podmínek:

podmínka a: Plošná těžba lesních porostů negativně ovlivňuje prostorovou heterogenitu porostů a jejich věkovou skladbu, přímo tak negativně ovlivňuje předmět ochrany a druhy na něj vázané. Výběrný hospodářský způsob, respektive skupinovitě výběrný s plochou obnovních prvků nepřesahující rozlohu cca 0,05 ha se s ohledem na předmět ochrany a velikost ZCHÚ jeví jediná přípustná forma hospodaření v této PR.

podmínka b: Ponechávání zlomů, souší a vývrátů na místě k přirozenému rozkladu je jednou ze základních podmínek k zajištění uspokojivého stavu přírodního prostředí na území PR. Na tyto prvky v lesním porostu je vázána široká škála vzácných a ohrožených druhů organismů.

podmínka c: Zařízení k příkrmování zvěře stejně jako příkrmování mimo příkrmovací zařízení může být zdrojem nežádoucího zvýšení trofie v území a možného zavlékání semen stanovištně nepůvodních druhů rostlin, včetně druhů invazních. Lákání zvěře a její koncentrace na území PR díky přítomnosti mysliveckých zařízení dále může zvyšovat negativní vliv na zmlazování dřevin a přirozenou obnovu porostu.

podmínka d: Zřizováním nových veřejně přístupných účelových komunikací, stezek, pěšin a turistických a cyklistických tras by docházelo k přímé likvidaci ekosystémů a zvláště chráněných a dalších vzácných druhů rostlin i živočichů, jež by se nacházely v trase nové komunikace. Docházelo by také k intenzivnějšímu šíření invazních, ruderalních či jinak nežádoucích druhů rostlin do PR.

podmínka e: Jedná se o rizikové činnosti, které neopodstatněně zvyšují riziko poškození PR. Před pořádáním veřejných akcí je nutné předem stanovit pravidla pro jejich organizaci a průběh, aby nedošlo k případnému poškození předmětu ochrany.

podmínka f: Provádění terénních úprav s sebou nese riziko poškození předmětu ochrany a poškození populací zvláště chráněných a dalších vzácných druhů rostlin i živočichů, jež by se nacházely v místě úprav. Terénní úpravy také mohou podpořit šíření invazních, ruderalních či jinak nežádoucích druhů rostlin do PR.

podmínka g: V PR se nacházejí též ekosystémy a zvláště chráněné druhy, které jsou vázány na specifické hydrologické podmínky (údolní jasanovo-olšové luhy a z druhů zejména bledule jarní). Změna vodního režimu může pozměnit charakter těchto ekosystémů a narušit stabilitu populací některých zvláště chráněných a dalších vzácných druhů.

podmínka h: Používání hnojiv jakéhokoliv charakteru vede k hromadění živin v půdě a změně podmínek v prostředí. Tím dochází k nežádoucím změnám ve složení ekosystémů, v nichž se šíří konkurenčně zdatnější rostlinné druhy na úkor těch původních, které jsou vytlačovány.

podmínka i: Deponiemi materiálů, i dočasnými, může dojít k lokálnímu poškození předmětu ochrany a k jeho negativnímu ovlivnění v okolí deponie (např. eutrofizací a šířením nežádoucích druhů rostlin). V případě neinertních materiálů může dojít i k ovlivnění chemismu prostředí.

podmínka j: Neregulované parkování a pojezd vozidel v PR by vedly ke změnám struktury půdy, ke změnám druhového složení společenstev a k intenzivnějšímu šíření invazních, ruderalních či jinak nežádoucích druhů rostlin.

7. Územně správní zařazení území

kraj: Královéhradecký
okres: Rychnov nad Kněžnou
obec s rozšířenou působností: Dobruška
obec s pověřeným obecním úřadem: Dobruška

obec: Podbřezí
katastrální území: Podbřezí

8. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků

Zpracován jako soupis parcel v ZCHÚ a jejich vlastníků ve formě přílohy.

9. Předpokládaná výměra přírodní rezervace

Předpokládaná nová rozloha: 31419 m²

Předpokládaná nová délka hranice: 1715 m

10. Odůvodnění návrhu na vyhlášení zvláště chráněného území

Návrh záměru na vyhlášení je podkladem pro nahrazení starého vyhlášovacího předpisu (usnesení Okresního národního výboru Rychnov nad Kněžnou č. 189 ze dne 5. 7. 1984) novým. Na základě záměru na vyhlášení bude aktualizován vyhlášovací předpis dle platné legislativy.

Zpracováním záměru na vyhlášení současně dochází k úpravě hranice přírodní rezervace s ohledem na probíhající hranici parcely č. 3374 v k. ú. Podbřezí a navazující Přírodní památku Dědina u Dobrušky (evidenční číslo 5514).

11. Záměr na vyhlášení nebo změnu ochranného pásma

Ochranné pásmo nebude vyhlášeno. Dle § 37 zákona jím bude pás do vzdálenosti 50 m od hranice PR. Ochranné podmínky vyplývají z § 37 odst. 2 zákona.

Přílohy:

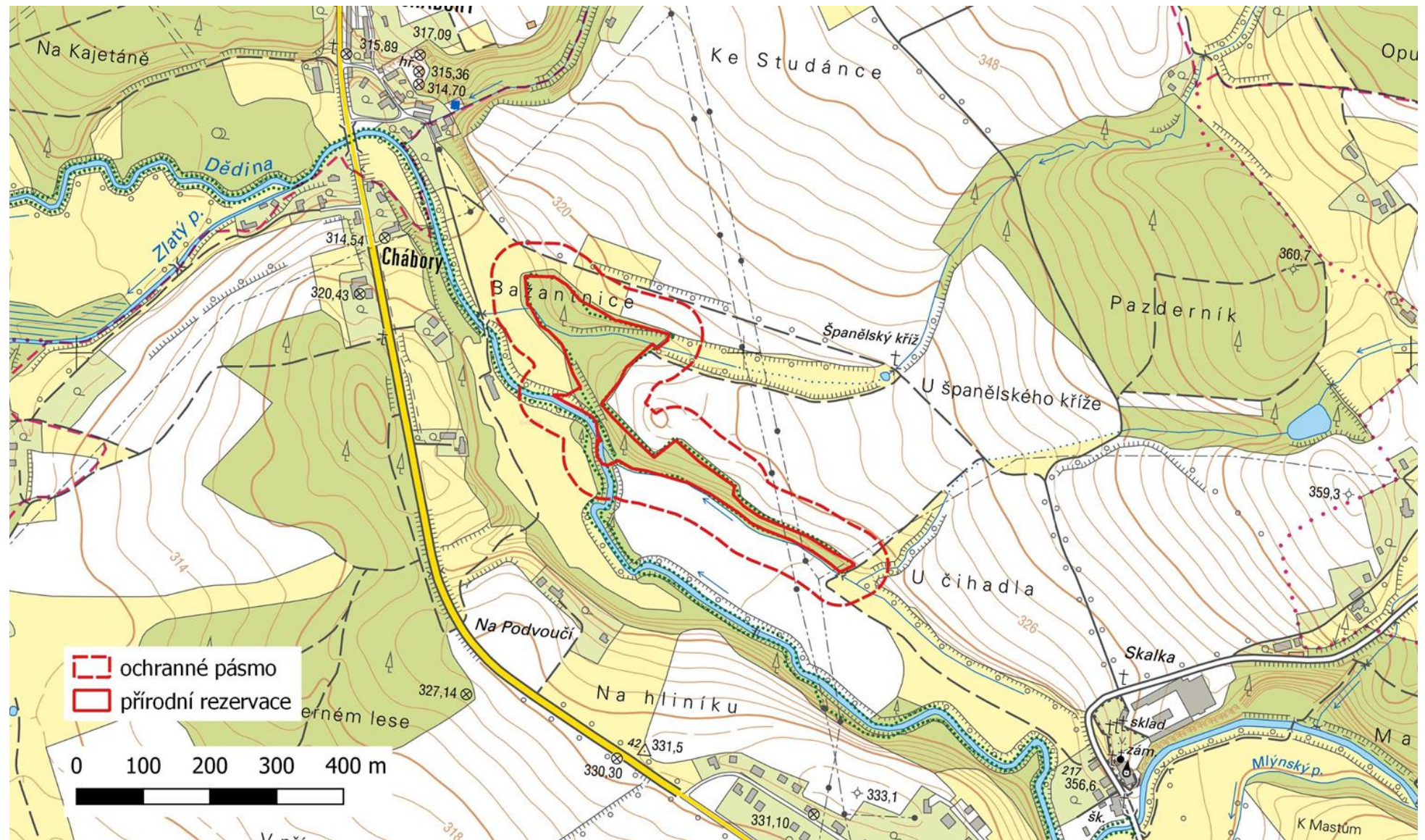
Příloha č. 1 – orientační mapa PR Skalecký háj

Příloha č. 2 – katastrální mapa se zákresem PR Skalecký háj

Příloha č. 3 – parcelní vymezení PR Skalecký háj

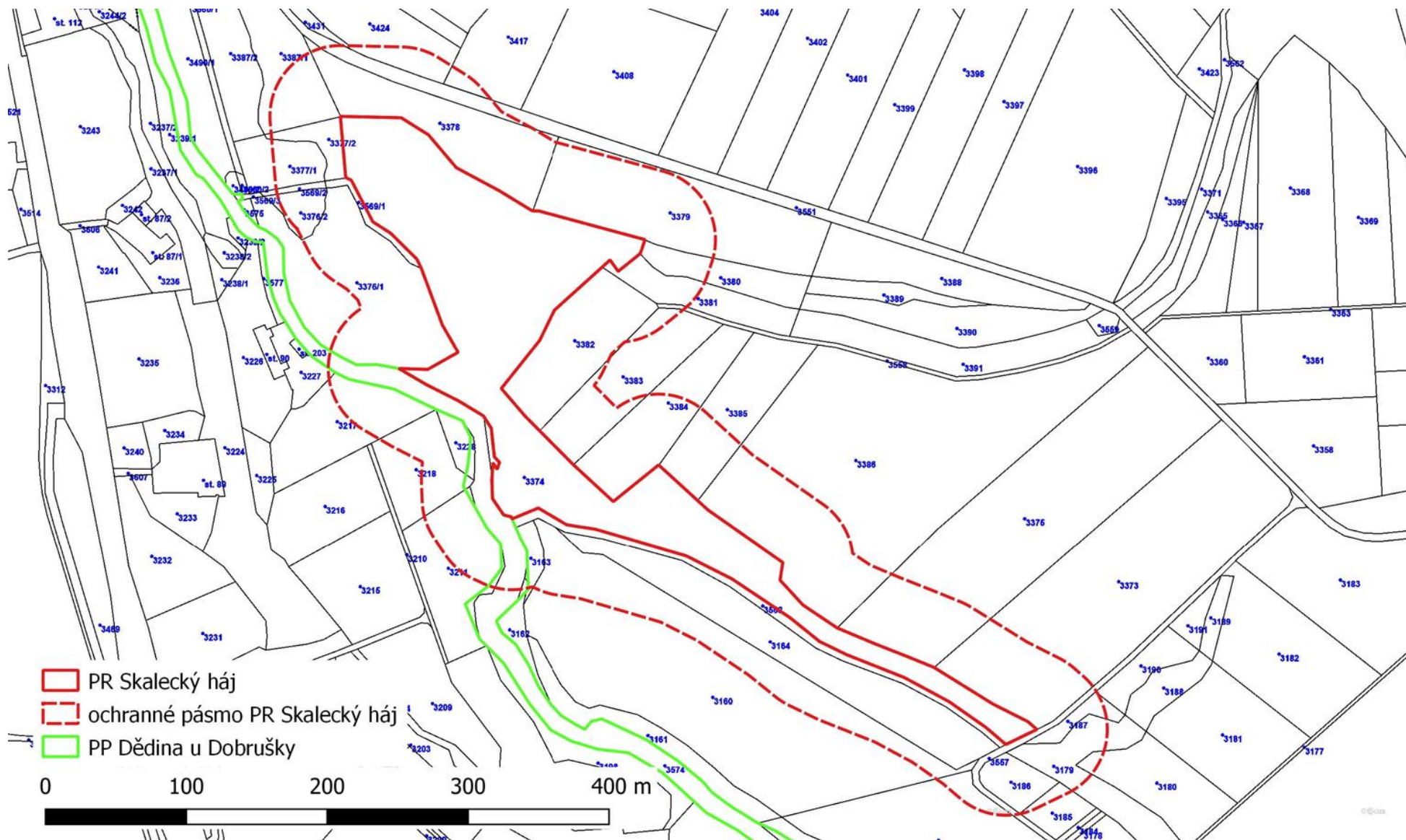
Příloha č. 1 – orientační mapa PR Skalecký háj
Podkladová data © ČÚZK, základní mapa 1:10000

Příloha č. 2 – katastrální mapa se zákresem PR Skalecký háj

Podkladová data © ČÚZK, katastrální mapa

Příloha č. 3 – Parcelní vymezení PR Skalecký háj

Soupis parcel a jejich vlastníků v PR

Katastrální území: č. 723398, Podbřezí

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Vlastník pozemku	Výměra parcely celková podle KN (m²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m²)
3374	lesní pozemek		Chára Václav, Nádražní 304, 36453 Chyše	31572	31419

Přehled parcel a informace o nich jsou platné ke dni 28. 5. 2024.

Soupis parcel a jejich vlastníků v OP

Ochranné pásmo se nevyhlašuje, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.